

at Ministeriet har vist, at det gjerne vil imødekomme Rigsdagen; men naar nu Ministeriet desuagtet ikke kan frasælde at begjære et ubetinget Ja, naar det skal vedblive i sin Stilling, saa føler jeg tillige stærkt, at jeg skylder det høitagtede Thing at gjøre Rede for Grunden, hvorfor Ministeriet eenstemmig maa fastholde denne Anskuelse, om jeg endog saa derved maa gaae ind paa Forhold, som jeg nødig vilde berøre.

Jeg maa da bede det høitagtede Thing at gaae tilbage til Situationen, saaledes som den var i Slutningen af 1851 og i Begyndelsen af 1852. Da gik man ud fra, at Fællesforfatningen maatte forelægges den danske Rigsdag til Behandling, men, vel at mærke, man maatte ogsaa gaae ud fra, at den skulde forelægges Hertugdømmernes Stænderforsamlinger til Betænkning, ikke saameget fordi de efter Alt, hvad der var foregaaet i de foregaaende Aar, havde Ret dertil, men fordi man ved Fredslutningen med de tydske Stormagter havde indrømmet det. Den daværende Regjering, hvoraf jeg ogsaa var Medlem, overbeviste sig imidlertid snart om, at ad den Vej vilde man ikke komme til noget Resultat. Under de Forhandlinger, hvormed der maatte begyndes — om Indskrænkningen af Danmarks Riges Grundlov af 5te Juni 1849 — tog imidlertid den danske Rigsdag den Beslutning, at den vilde frasælde den Ret, som den idetmindste efter min personlige Mening havde til, for Kongeriget's Vedkommende, at faae Fællesforfatningen forelagt til Behandling og alene indskrænke sig til at ville kjende den, og derved efter indirecte give eller negte den sit Samtykke, sige Ja eller Nei til den. Dette var en høimodig Beslutning af Rigsdagen; det var en Begrænsning af dens egen Ret og Myndighed, hvorpaa saa Folkforsamlinger have givet Exempel. Da og først da blev det muligt for Regjeringen med nogen Udsigt til et heldigt Udfald at kunne gaae frem med Forfatningsværket, først da blev det muligt at undlade den tredobbelte detaillerede Forhandling med tre ganske afvigende, ja jeg kunde næsten sige modsatte Forsamlinger, først da blev det muligt for den senere Regjering at constituere et Organ for hele Monarchiet, og derved at

fyldestgjøre de Forpligtelser, man havde overtaget sig.

Da nu dette Ministerium havde sit Forfatningsudkast færdigt, var det sandeligen langt fra dets Mening, at det var uden Mangler, at det ei kunde forbedres ved Ændringer. Desuagtet forlangte Ministeriet, at det foresløjige Rigsraad skulde enten give eller nægte sit Samtykke til Udkastet i dets Heelhed, og det, skjøndt man ligeledes meget vel vidste, at Rigsraadet efter Forordningen af 26de Juli s. A. og efter den af Kongen under 4de December s. A. stadfæstede Forretningsorden, havde Ret til at indbringe Ændringer; men man erklærede, at det ændrede Forslag vilde blive anset lige med et forkastet Forslag. Hvorfor gjorde Regjeringen dette? Tilbeels fordi man ventede Ændringer i en saadan Retning, som vilde medføre, at Udkastet ei længere kunde vente at vinde Rigsdagens indirecte Samtykke; men dette var ikke Hovedsagen; man gjorde det væsentligen, fordi man vilde opretholde den samme Stilling for begge Forsamlinger. Naar Rigsdagen havde frasældet at gaae ind paa Detaillen, vilde man ikke, at Rigsraadet skulde indtage en mere indgribende Stilling. Af begge vilde Regjeringen derfor forlange et Ja eller Nei til det uændrede Udkast, overladende dets Forbedring og Udvikling til en fremtidig Overenskomst mellem den nye Repræsentation og Regjeringen. Det foresløjige Rigsraad gik ind derpaa; det var ogsaa, finder jeg, en høist anerkjendelsesværdig Begrænsning, det opgav ogsaa sin Ret, saaledes som Rigsdagen havde gjort. — Hertugdømmernes Repræsentanter gjorde det ogsaa med en eneste Undtagelse — og Rigsraadet gjorde det ikke, som man har sagt, af Svaghed — det har jeg erfaret af dem, som forhandlede med det — men det gjorde det i det fælles Fædrenelands Interesse. Rigsraadet gik endnu videre, det benyttede ei sin ubestridelige Ret til, ved Siden af at sige et ubetinget Ja, at indgive et Andragende til Hans Majestæt, hvori det henstillede de attraaede Forandringer til Kongens Afgjørelse; der blev stillet et dertil sigtende Forslag af det ærede Medlem af Rigsraadet, der ogsaa har Plads her i Salen; men Rigsraadets Majoritet vilde ikke gaae ind derpaa.